

Komlói Kistérség
Többcélú Önkormányzati Társulás
7300 Komló, Városház tér 3.
Tel: 72/584-000 e-mail: tarsulas@komlo.hu

HATÁROZATI KIVONAT

A Társulás Tanácsának 2025. május 28-i ülésének jegyzőkönyvéből

Tárgy: Beszámoló a Családok Átmeneti Otthona 2024. évi munkájáról

23/2025. (V.28.) sz. Tct. határozat

A Társulás Tanácsa – az Elnök előterjesztésében – megtárgyalta a *Beszámoló a Családok Átmeneti Otthona 2024. évi munkájáról* tárgyú előterjesztést, és az alábbi határozatot hozza:

- 1.) A Társulás Tanácsa a Családok Átmeneti Otthona 2024. évi tevékenységéről szóló beszámolót megismerte, és elfogadja.

Határidő: 2025. május 31.
Felelős: Polics József Elnök

Komló, 2025. május 28.

Polics József
Elnök

„SZENT BORBÁLA OTTHON” NONPROFIT KÖZHASZNÚ KFT.

7300 Komló, Vájariskola u.10. Telefon: 72/482-296

www.szentborbala.hu

Székhely Intézmény: Pécsi u.42. Telefon: 72/581-367. Fax: 581-366. CsAO: 72/581-367

1.sz. Telephely: Liliom u.9. Telefon: 72/483-737. 72/481-357 Fax: 72/483-737/16.

2.sz. Telephely: Jó szerencsét u.32. Telefon: 72/481-507. Nappali ellátás: 72/581-309

„Szent Borbála Otthon” Nonprofit Közhasznú Kft.

Kistérségi Családok Átmeneti Otthona 2024. évi beszámolója

Készítette:

Schmidt Melinda

intézményvezető

Kistérségi Családok
Átmeneti Otthona
7300 Komló, Pécsi u. 42

Jóváhagyta:

„Szent Borbála Otthon”
Nonprofit Közhasznú Kft.

7300 Komló, Vájariskola u.10.

Adószám: 21839532-02

Dr. Tánczos Frigyes Attila

fenntartó, ügyvezető

Tartalom

Az ellátás jogi háttere, vonatkozó jogszabályok	1
Az ellátás igénybevétele, a szakmai segítségnyújtás formái	2
A gondozási munka folyamata	3- 5
A szolgáltatást igénybevevők szociokulturális, pszichés háttere	5 -7
Rendszeres munkavégzés	8-9
Háztartásgazdálkodás, előtakarékoság	9 -10
A 2024-es ellátási év jellegzetességei	10 -11
2024. évi programjaink, rendezvényeink	12 -13
Tárgyi, személyi feltételek	14
A 2024. év statisztikai adatai	14 -15
Továbbképzés és szakmai kapcsolatok	15 -16
Támogatói kapcsolatrendszer	16 -17
Mellékletek : Otthonunk élete képekben 2024.	
Reintegrációs, készségfejlesztő, önismereti és kulturális programok	18 - 22

Az ellátás jogi háttere, vonatkozó jogszabályok

A komlói Kistérségi Családok Átmeneti Otthona személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátást biztosít bentlakásos formában. Az engedélyezett ellátotti létszám: 40 fő.

Ellátási forma: gyermekjóléti alapellátás,

szolgáltatási forma: gyermekek átmeneti gondozása,

szolgáltatástípus: családok átmeneti otthona.

Ellátási körzet: Komló városa mellett Bodolyabér, Egyházaskozár, Hegyhátmaróc, Hosszúhetény, Kárász, Köblény, Liget, Magyaregregy, Magyarhertelend, Magyarszék, Mánfa, Máza, Mecsekpölöske, Szalatnak, Szárász, Szászvár, Tófű, Vékény, Bikal és Oroszló községek.

Szakmai munkánkat és az általunk nyújtott szolgáltató tevékenységünket az alábbi *jogszabályok* szerint végezzük:

- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 133/1997. (VII.29) Korm. rendelet és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénybevételükhöz felhasználható bizonyítékokról

Az ellátás igénybevétele

Az intézményünkbe való bekerülés, az ellátás igénybevétele *önkéntes*.

- Az igénylő személyesen kérelmezi a felvételt.
- Javasolhatja a gyermekjóléti szolgálat vagy a jelzőrendszer más tagja is a család felvételét pl. oktatási intézmény, gyermekorvos, védőnő.

A felvételi kérelem indoklásának jellemző problémátípusai:

- Lakhatási és anyagi problémák, szociális krízis
- Családi konfliktusok, fizikai/érzelmi veszélyeztetettség, bántalmazás.

A szakmai segítségnyújtás formái

Intézményünkben a tavalyi évben is *szociális és mentálhigiénés, valamint jogi, pszichológiai*, segítséget nyújtottunk, életvezetési, háztartásgazdálkodási és gyermeknevelési tanácsadást végeztünk.

A családi krízis következtében védelmet kereső szülő és gyermeke, várandós anya és a szociális krízis miatt bekerülő családok számára a fent említett tevékenység kiemelten fontos.

Szolgáltatásainkkal a gyermekek védelmét, a családi és társadalmi kapcsolatok helyreállítását, az önálló életvezetés kialakítását segítjük elő.

A családok átmeneti otthona a 15/1998. NM rendelet 70-85. §-ainak megfelelően a gyermekek és szüleik számára biztosítja:

- a külön lakószobában való elhelyezést
- a tisztálkodási, mosási lehetőséget
- a főzési, ételmelegítési, szükség szerint az élelmiszerellátási lehetőséget
- a textíliával, bútorral történő ellátást
- a szükség szerinti ruházatot (adományból, raktárkészletből)
- a gyermekek részére játszószoa használatot
- az elsősegélynyújtáshoz szükséges felszereléseket, alapvető gyógyszereket,
- a szülő akadályoztatása esetén a gyermekek gyógyszerrel történő ellátását
- a hiányzó személyes okmányok illetékmentes pótlásának elősegítését.

Gondozási munkánk folyamata

Gondozási munkánk protokollját az évek alatt gyűjtött tapasztalatok alapján jól kidolgozott séma szerint végezzük, melyről ez évben sem tértünk el. A beköltözést követően **családi gondozási-nevelési tervet** készítünk, amelyet szociális anamnézis és életút-interjú előz meg. A terv tartalmazza a családdal közösen megfogalmazott problémákat, célokat, a megvalósítás lépéseit.

A gondozási - nevelési terv célja: a család - kiemelten a **gyermek - gondozásával nevelésével**, a **család együtt maradásával és lakhatási és egyéb problémáinak megoldásával** kapcsolatos feladatok részletes megtervezése, az abban résztvevő szakemberek, intézmények közötti munkamegosztás, illetve **együttműködés** kidolgozása.

Kiemelt figyelmet fordítunk a családtagok testi, lelki állapotára, nemzetiségi, etnikai és vallási specifikumaira és társadalomba illesztésükre, valamint a krízishelyzet okaira. Az egyéni gondozási tervet a családgondozók készítik el. A gondozási tervet rendszeresen felülvizsgáljuk **családi helyzetértékelések** alkalmával is, az új élethelyzetnek és feladatoknak, valamint problémáknak megfelelően aktualizáljuk.

2. A családgondozók a szülővel együtt összeállítják a **gyermekekre vonatkozó egyéni gondozási-nevelési tervet** is. Az abban kitűzött feladatok és célok megvalósulását is folyamatosan figyelemmel kísérjük és segítjük, hiszen ezek szorosan összefüggenek a család gondozási tervvel.

Mindkét típusú gondozási-nevelési terv a GYVR rendszerben kerül rögzítésre, változás esetén módosításra, kiegészítésre, felülvizsgálatra. pl. új gyermek születése, a család bővülése, egzisztenciális viszonyok változása stb... (ÁTG 2-3)

3. **Team-megbeszéléseket** tartunk heti rendszerességgel a családgondozók és az intézményvezető részvételével.

4. **Családi helyzetértékeléseken** rendszeres időközönként, de legalább negyedévente értékeljük az elért eredményeket, szükség szerint újragondoljuk a kitűzött cél eléréséhez vezető utat, s a szerint változtatunk rajta. Ha szükséges, viselkedési szabályokat rögzítünk és külön írásbeli megállapodásokat kötünk a családdal.

A családok értékelését elsősorban önértékeléssel a családtól várjuk, ezzel is növelve a saját sorsuk iránt érzett felelősségüket.

Közös értékelésünk eredményeit írásban rögzítjük, ezzel kiegészítjük és aktualizáljuk az eredeti gondozási tervet.

5. Szükség szerint **esetmegbeszélést** és **esetkonferenciát** szervezünk.

6. **Utógondozás** keretében a további hatékony segítő kapcsolat érdekében pl. kapcsolatot tartunk a család későbbi segítőivel, problémajelzést, javaslatot továbbítunk, nyomon követjük a család önállósulását, szükség esetén segítséget nyújtunk.

A közösen elkészített és végrehatott gondozási tervek a **sikeres kigondozási folyamat feltételei**. Intézményünk átmeneti jellegéből adódóan az életvezetés korrekciója, az érzelmi stabilitás és az önbizalom- és önsegítő képesség növelése kulcsfontosságú, hiszen időhatárhoz kötött.

Egyedül a családok átmeneti otthona az az alapellátási forma, ahol lehetősége és tere van a fenti készségek és képességek felnőttkori kibontakoztatásának. Sokan itt kapnak először felnőtt életükben pozitív visszajelzéseket, megerősítéseket létező, de nem használt készségeikről, értékeikről.

Több éve jelentős eredmény, hogy munkánkat a települési önkormányzat azzal is elismeri, hogy **bérlőkijelölési jogot** biztosít évi egy alkalommal a bérlakás-pályázatok elbírálásánál.

A 2024-es évben ily módon egy lakónk nyert szociális bérlakás-pályázaton. Munkahellyel, megtakarítással rendelkező anyaként élete rendeződött, stabil párkapcsolatot is sikerült kialakítania.

A pályázati feltételek szigorodása – felújítandó lakások pályázhatók meg, - leszűkíti lakóink mozgásterét. Csak jelentősebb megtakarítással lehet belevágni e tervbe, miközben lakóink nagyon korlátozott megtakarítással rendelkeznek. A megváltozott feltételrendszerhez való alkalmazkodásra aktív felkészítő tevékenységet végzünk – családra szabott cselekvési tervvel.

2024-ben 5 alkalommal vettünk részt, ill. hívtunk össze esetkonferenciát, 6 alkalommal esetmegbeszélést, 11 alkalommal vettünk részt védelembe vételi tárgyaláson ill. védelembe vétel felülvizsgálatán – írásbeli véleménykérés

formájában és személyes részvétellel. 2024-ben nem kezdeményeztünk védelembe vételt, nem történt védelembe vétel megszűnése, 1 esetben történt nevelésbe vétel, tárgyaláson való részvétellel.

A szolgáltatást igénybevevők
szociokulturális, pszichés háttere

Családjaink problémái mindig **összetettek**, ebből következően a problémamegoldás módja is sokszínű. Különbségeket tapasztalunk a jelentkező szülők életkora, családi háttere, eddig leírt életpályája szerint is.

- **A fiatal szülők esetében a korábban tapasztalt jelenségekkel továbbra is szembesültünk, pl. az egyre fiatalabb korban vállalt vagy kényszerűen vállalt szülői szereppel.**

A nem tudatos, véletlenszerű szülővé válás különös kihívást jelent a szinte tinédzserkorú szülőknek. **Félbehagyott tanulmányok, munka - és élettapasztalat hiánya jellemzi őket.**

A szülőkről való leválás szándéka sem feltétlenül önállósodási törekvéseket jelent, hanem gyakran azokra a fiatalokra jellemző, akik családot alapítottak, gyereket szültek, és a szűkös lakáskörülmények miatt kénytelenek új otthont keresni. Gyakran találkozunk olyan esettel, hogy a fiatal új élettársi kapcsolatba, ezzel együtt új családba menekül a problémákkal terhelt sajátjából.

A kérelmek zöme a több generáció együttélésének lehetetlensége miatt születik. Kis alapterületű, zsúfolt lakásokból kell különköltözniük.

Az évek óta tapasztalt jelenség, - miszerint az intézményünkben korábban itt élő szülők gyermekei már fiatal szülőként, vagy várandósként kerülnek hozzánk – 2024-ben is megfigyelhető. Jellemző az alacsony iskolázottság, ill. a tanulmányok abbahagyása. Sokszínű eszközrendszerrel küzdünk a lemorzsolódás, iskolakerülés ellen.

E fiatal szülők tekintetében a felnőtté válás folyamatának megrekedése, elakadások tapasztalhatók. Gyermeki elvárások, a szülői felelősség és feladattudat hiánya nehezíti saját gyermekük gondozását, nevelését.

Kiemelendők: a párkapcsolati problémák, többnyire az apa hiánya, vagy a szülők kapcsolatának megromlása.

- **Szintén több éve, de 2022-től kiemelten tapasztaltuk, hogy „mérgező családok” áldozatai újra és újra jelentkeznek nálunk: a szülők által felvett hitelek a fiatal felnőttet terhelik, „közös kassza”, a fiatal munkabevételeinek megvámolása, érzelmi zsarolás jellemzi e családokat.**
- **Egyre többször tapasztaljuk, hogy a gyermekvédelmi szakellátásból kikerült fiatal felnőtteket megtéveszti, hogy az őket egykor elhanyagoló család befogadja, otthonnal kecsegteti az életkezdési támogatásuk (mely több millió Ft is lehet) fejében. pl. romos, lakhatatlan házak megvásároltatásával, albérlet kiadásával.**
- **A digitalizáció nemcsak áthatja, talán már felül is írja mindennapi életünket. A rohamos technikai fejlődés, a számítógépek, okostelefonok, tabletek stb... használata egészen más dimenzióba helyezik a fiatalok személyes kapcsolatait, ill. társadalmi beágyazottságát, a gyermeknevelésük kereteit. A függés már az abnormalitás határait feszegeti.**

Kiemelt figyelmet fordítunk az online térben való jelenlét veszélyeinek, lehetőségeinek felmérésére, tudatosítására, az elpazarolt időre, a személyiségtorzulásra és a pillanat megélésének fontosságára. A gyerekeket fenyegető veszélyeket külön kiemelve.

Hatalmas ellentmondás feszül a valóság és az online tér „elvárásai” közt. Az éhezés és az otthontalanság valósága mellett már a bölcsődés gyerekek kezében is saját telefon van. **Ezen eszközök használata már az anyagilag leginkább veszélyeztetettek számára is elvárás, megelőzi a saját és gyermekeik személyes alapszükségleteit!** A valós érzelmeken alapuló személyes kontaktusok felvétele nehezükre esik, nehezen tudják kifejezésre juttatni érzelmeiket, szándékaikat, az alapvető udvariassági szabályok is problémát okoznak. Az idősebb korosztály is elveszik a digitális térben.

Emiatt nehezebben motiválhatóak a programokra, foglalkozásokra és időbeosztási problémák is felmerülnek. Sajnos nem volt ez másként 2024-ben sem.

Komoly feladat a közösségi integráció és szülői viselkedésminták pótlása a fiatal szülők tekintetében – a fentiekben vázolt probléma komoly kihívás elé állít minket, segítőt.

Egyre szembetűnőbb továbbá, hogy a gyökértelen, pozitív szülői minták nélkül felnövekvő, esetenként bántalmazott új szülői nemzedék kiszolgáltatottabb a pszichoaktív anyagok, drogok használatában is.

1. Idősebb szülőkön a 40 év feletti gondozottainkat értjük. Életútjuk

értelemszerűen kanyargósabb, gyakran vannak már felnőtt gyermekeik, családi kapcsolatrendszerük összetettebb, több párkapcsolat tapasztalatait élték már meg.

Esetükben is egyre **gyakrabban figyelhetőek meg pszichés zavarok**. Legtöbbször csak a beköltözést követően derül fény e problémákra.

Pl. személyiségzavarokra, gyermekkori bántalmazásra, enyhe értelmi fogyatékosagra. Alapkészségek hiánya jellemző pl. számolási készségek, funcionális analfabétizmus, logikai készség, ok-okozati összefüggések felismerése. (Meg kell jegyeznünk, hogy a fiatalabb nemzedék is küzd ezen hátrányokkal ...)

E hiányokkal való szembesülés nap mint nap próbára teszi a szakembereket. Néha a napi rutinfeladatok megoldása is nehézséget okoz e szülők számára. Folyamatos segítséget igényelnek. A betegségtudat hiánya és a bizalmatlanság gátat szab. Pszichológusunk és a családgondozók széles eszközzel küzdenek e problémák ellen. pl. javaslatot tesznek a megfelelő szakember bevonására, pszichiátriai, addiktológiai kezelésre, egyéni és közösségi szinten edukatív módszereket használnak. Ezeket az éves programunk ismertetésében részletezzük.

Esetenként hatékonyabb az idősebb szülőkkel végzett gondozás a hagyományos családi értékeknek és fegyelmezettségnek köszönhetően. Készségeik és élettapasztalatuk, munkatapasztalatuk jó alap a problémamegoldáshoz. Elfogadóbbak a segítő kapcsolattal szemben. Együttműködési készségükkel példát mutatnak a fiatalabb nemzedéknek.

Családi háttér

A első interjúkból, családtérképekből egyértelműen látszik, hogy a jelentkezők zöme hátrányos helyzetet örökölt. Az aluliskolázottság, a szakképzetlenség, a hibás életvezetési minták és stratégiák, a gyermekkorban átélt traumák és bántalmazások, a folyamatos (lét)bizonytalanság, az előítéletek miatti frusztrációk lenyomatai mind végigkísérik ezeknek az embereknek az életútját. A bekerülő családok jelentős része nem rendelkezik tartalékokkal bíró természetes támasszal, sőt néha semmilyen háttérrel sem.

Elhanyagoló vagy esetenként bántalmazó szülők gyermekeiről van szó.

Általánosságban elmondhatjuk, hogy **intézményünkbe jelentkezők kapcsolati hálójában igen szűk, ebből következően, az érdekérvényesítő képességük is igen gyenge. Jellemző az alacsony iskolai végzettség, de minimális létszámban szakképzettek is vannak.**

Rendszeres munkavégzés

Intézményünk alapítása óta munkaképes korú lakóinkat minden lehetséges eszközünkkel igyekszünk visszavezetni a munka világába.

Erkölcsei és önértékelési szempontból az egyénnek hihetetlenül nagy **erőforrásává válik a napi rendszerességű munkavégzés. Mindemellett az aktív pénzkereset az egyedüli kitörési pont – élethelyzettől, személyes adottságoktól függetlenül.**

Edukatív módszerekkel készítjük fel lakóinkat a rendszeresség tanulására, pontosságra, együttműködési készség javítására, munkához való pozitív hozzáállásra, új ismeretek iránti igényre. Egyénre, élethelyzetre szabjuk e módszerek alkalmazását.

2017-2019-ben új jelenség volt a **munkaerőpiac bővülése**, a kedvező folyamat a járványhelyzetből fakadóan megtorpant, de 2021-2022-ben új lendületet vett.

A komlói vállalkozások munkaerő-kereslete is tovább bővült, Az ipari szakmunkásokból minden területen hiány volt tapasztalható, ezért jó esély mutatkozott a kevésbé képzettek és csekélyebb munkatapasztalattal rendelkezők számára is. pl. az építőiparban betanított munkákban, vagy távolabbi összeszerelő üzemekben, hetelős munkákban. A helyi beruházások, építkezések lehetőségek sorát kínálták. Ezzel összefüggésben **főként családapáink számára adódtak jó lehetőségek a pénzkeresetre.** 2023-2024-ben a nagy helyi projektek mellett, a munkahelykeresést tágabb területre is kiterjesztették heti-kétheti hazatéréssel. *Jellemző munkahelyek:* Polytec Group – Komló, Colmax-Pécs, MÁV-takarítás, komlói helyi kisvállalkozások pl. asztalosiparban, nyomdaiparban, szolgáltatásban, földmunkák, erdészeti munkák, FŐKEFE, „Szent Borbála Otthon” – ápolás, gondozás, takarító-vállalkozásban munkavállalás, Komlói Városgondnokság.

Alapvető elvárásunk, **a munkajövedelemből megteremtett családi egzisztencia nem elérhetetlen vágyálom.** A családi adókedvezmények bővülésével és az igénybe vehető otthonteremtési állami támogatásokkal (CSOK, falusi CSOK).

Új perspektívát nyitottak a törekvő, ámde szerény saját erővel rendelkező családjainknak. Többeknek azonban sem képzettsége, sem munkatapasztalata nincs a nyílt munkaerőpiacra való belépéshez, egyedülálló anyaként megoldhatatlan pl. a többműszakos, távolabbi munkahely. Számunkra továbbra is a **közmunkaprogramban** való részvétel jelentett mentőövet a létfenntartáshoz. A tavalyi évben több lakónk számára a parkgondozásban, konyhai kisegítőként minimálbéres foglalkoztatásra is lehetőség adódott. A családi adókedvezmény kihasználása, még több jövedelmét hagyott a családoknál.

Lakóink közül többen fenntartónk által üzemeltetett szociális intézményekben is dolgozhatnak közfoglalkoztatottként.

Lakóinkat tanulásra ösztönözzük, minden eszközzel segítjük pl. közös tanulással, vizsgára felkészítéssel, gyermekfelügyelettel, adminisztráció segítségével. *2024-ben három anyukánk kezdte meg a komlói BMSZC Kazinczy Technikum és fenntartónk által szervezett szociális ápoló és gondozó szakképzést, egy lakónk pedig sikerrel fejezte be ez irányú előző évben kezdett tanulmányait és munkába is állt az Idősek Otthonában.*

Arra is kiemelt figyelmet fordítunk, hogy az iskolás gyerekeink jól teljesítsenek. Korrepetálunk, tanulmányi eredményeiket rendszeresen ellenőrizzük, kapcsolatot tartunk az oktatási-nevelési intézményekkel, fejlesztő pedagógusokkal.

Háztartásgazdálkodás, előtakarékoság

Az önálló lakáshoz jutás, a sikeres kigondozás alapfeltétele a takarékoskodás, melynek egyik formája az ellátási megállapodásban is **önként vállalt előtakarékoság**. Mértékét a családi bevételek nagyságához mérten **közösen határozzuk meg**, de ez soha nem haladja meg a család anyagi teherbíró képességét.

Komoly erőfeszítéseket teszünk a lakók pénzügyi és gazdálkodási ismereteinek bővítésére, a **pénzügyi tudatosság** és tervezés elsajátítására. Eszközeink a bevétel-kiadástervezés, háztartási napló-vezetés, rugalmatlan és rugalmas kiadások elkülönítése, az adósságrendezés megtervezése, a családi támogatások igénybevételi feltételeinek megteremtése.

A speciális helyzetekben - pl. ünnepek előtt, vagy családtámogatások rendkívüli utalása, iskolakezdés, kórházi kezelés, betegségek esetén – külön figyelmet szentelünk az alapos kiadástervezésnek, mértékletességre ösztönzünk.

Havi nagybevásárlásoknál jelenlétünkkel, javaslatainkkal, tanácsainkkal segítjük lakóinkat. Bevásárlólistát készítünk közösen, ezáltal a **fogyasztási szokások racionalizálására** készítetünk. Fő szempont a takarékoság és az egészség. **A szükségletek és a lehetőségek egyensúlyban legyenek.**

Igyekszünk a hitelfelvételeknek gátat szabni. Legtöbb esetben a CSÁO-ba költözéskor már nagy tartozással érkezik a család. Kiemelten fontos, hogy a családok **adóssággal szembeni attitűdje változzon**, megkezdődjön az adósságtörlesztés. **Jellemzővé vált a telefon-tartozás.** Gyakran a telefont használó helyett más családtag szenved el az adósságot. Eredményként könyveljük el, hogy néhány családuknak sikerült az adósságspirálból kikerülnie.

A pénzügyi egyensúly a legalapvetőbb feltétele az önálló lakáshoz jutásnak. Pénzügyi egyensúlyt teremteni a legtöbb családuknak számára a legnehezebb feladat.

Családjainkat csakis **rendszerszemléletű megközelítéssel** segíthetjük önálló otthonhoz, mely egyszerre tartalmaz a személyiséget fejlesztő, erősítő és a meglevő társadalmi lehetőségeket kihasználó elemeket.

A 2024-es ellátási év jellegzetességei

2024. tendenciái, gondozási jellemzői, folyamatai:

- **A jelentkezők száma jelentősen növekedett**, a férőhelyszám kevésnek bizonyult. Nőtt az ellátási körzeten kívülről jelentkezők száma is, akiket sajnos nem tudunk befogadni.
- **Sok volt az egyedülálló, többgyermekes anya.** Jellemzően vándorló családként kerültek intézményünkbe.
- **Megnövekedett a gyod (gyermekek otthonápolási díja) iránt az érdeklődés.** Tartósan beteg, otthoni ápolásra szoruló gyermek után lehet igénybe venni. 3 családuknak is kérelmezte – 4 gyermek után.
- **Az elszegényedés folyamata továbbra is jellemző. Az erőforrásokkal való gazdálkodás családjaink leggyengébb pontja**, melynek összetett a forrása. A „**pénzügyi analfabétizmus**”, az adósságspirálok csak az egyik oldal, az infláció – főként az élelmiszerinfláció is nehezítő tényező.

- A családtámogatások reálérték-csökkenése mellett a munkaerőpiac az egyedülálló, alacsony iskolai végzettségű szülők számára nem ad válaszokat (pl. részmunkaidő, munkaidő-kedvezmény, családbarát munkahelyek).
- A Szent Borbála Otthon fenntartásában 2024-ben is jelentősebb korlátozások nélkül, energiatakarékosan működött intézményünk. **Biztosított volt a fűtés, meleg víz, áramszolgáltatás, élelmiszerellátás. Fenntartónk, figyelembe véve a családok helyzetét, a térítési díjakat 2024-ben is változatlanul hagyta.**
- A sikeres **kigondozás** egyre több **nehézségbe ütközött**: részben a szociális bérlakások pályázati feltételeinek szigorodása (felújítási költségek, relatíve magasabb fenntartási költségek) miatt. A megtakarításhoz elegendő jövedelem magasabb egy főre eső jövedelmet eredményez, ami kizáró ok lehet a pályázatnál. Az önsegítő képesség, józan jövőtervezés, tudatosság nagyon alacsony színvonalú volt lakóink többségénél – ez összefügg a személyes képességek színvonalának romlásával.
- A **személyiségzavarok, diagnosztizálatlan pszichés betegségek, függőségek** egyre nagyobb problémát jelentenek a gondozási folyamatokban. 2024-ben módszertani felmérés készült az ország CSÁO-inak körében a gondozott diagnosztizált és diagnosztizálatlan pszichés beteg felnőttekről, SNI-s gyerekekről. A lakók átlagosan 32 %-a tartozik a diagnosztizált kategóriába, és még ennél is többen diagnózis nélkül.
- „Nyári napköziként” működtünk a nyár folyamán: a sok óvodás és iskolás gyermek felügyeletét, étkeztetését, ellátását aktívan végeztük, a szülők foglalkoztatása érdekében. A programhoz a fenntartónk biztosította az élelmiszert, jelentősen csökkentve a szülők terheit.
- 2024-ben is működött a Módszertani műhely, mely az országban régióként kialakított 11 körzet egyikét foglalja magába: Baranya és Somogy megyét. CSÁO-s, GYÁO-s kollégáinkat vendégül láttuk, Sikondai Családi Napunkon jó gyakorlataink bemutatására, szakmai műhelyeken, megbeszéléseken vettünk részt.

2024. évi programjaink, rendezvényeink

Februári farsangi programsorozatunk elsősorban a gyerekek vidám, önfeledt időtöltését szolgálták: hagyományteremtő céllal rendeztük meg a „Farsangi torkoskodást”, melyen a kulturált étkezés szabályainak, kellékeinek megismerése mellett finom ebéddel leptük meg a gyerekeket. A szülőkkel együtt készítettük kedvenc ételeiket, a paradicsomlevest, rántott húst krumplipürével, farsangi fánkkal. A „Farsangi ügyeskedésen” jelmezeket válogattunk, álarcokat és dekorációkat készítettünk, majd a program koronájaként végül Farsangi bállal zártuk a hetet.

Hagyományos jelmezverseny, közös tánctanulás, ügyességi játékok és természetesen a sütemények és fánkok derítették jobb kedvre a lakóinkat.

Március 15-én irodalmi összeállítással, ünnepi musical-részletekre közös tánccal készültünk.

A - 2024-ben igen korai - húsvétváró programjainkat, a hagyományos tojásfestést, gicázást, kalácssütést, fészeképítést közösen rendeztük meg a családokkal. Fenntartónk bőséges gyümölcskosárral és Milka csokival kedveskedett a gyerekeknek. Megemlékeztünk a Költészet Napjáról és József Attilára emlékezve kedves verseink felidézésével, közös szavalással, megzenésített versek éneklésével ünnepeltünk.

Áprilisban a Föld Napját erdei túrával, szemétszedéssel, virágültetéssel ünnepeltük. Májusban *Anyák-gyermekek hete* keretében Anyák-napi műsorral, köszöntésekkel, énekkel és saját kezűleg készített ajándékkal készültek a gyerekek, és édesanyjuk. A programok közös süti-sütéssel is kiegészültek.

2024-ben a nyári szünidői munkanapokon szinte Nyári Napköziként működtünk, segítve a felnőttek munkavállalását (lévén sok iskolás és óvodás gyerekünk). Reggeli torna, közös reggeli, délelőtti játékos foglalkozások és korrepetálás volt a napirend. Rendszeressé vált a közös ebédfőzés, melyen a gyerekek is aktív szerepet vállaltak, kedvenc ételeiket megtanulták elkészíteni – palacsintát sütöttünk, ízletes szezonális zöldségételeket készítettünk pl. fasírtvariációkkal. Júniusban *Sikondai Családi Napunkra* került sor, melyet tavaly is vendégeinkkel, a Segítség és Barátság Egyesülettel közösen töltöttünk: piknikkel, sportolással, szabadtéri jógával, relaxációval, játékos akadályversennyel és zenés színpadi műsorral.

Meghívtuk kedves kollégáinkat is, a pécsi Gyermek Átmeneti Otthona munkatársait – jó gyakorlataink megosztására. A nyár vége az iskolakezdésre, tanulásra való hangolódással telt, ennek érdekében ismételtük az előző évi tananyagot, ill. játékosan felkészítettük az óvodásokat az iskolai munkára. Az őszi *Kukta-klubok* tematikusan a szezonális őszi zöldség-gyümölcs és főzelékfélék, tészták sütése köré szerveződtek. *Egészséghetünk* keretében sor került a mentális egészséget megőrző technikák elsajátítására, vitalitás-generátorok alkalmazására. Mindezt a gyakorlatban az újonnan felavatott interaktív „Dinós” játszótéren egy kiadós játékkal és piaci körsétával, őszi termények vásárlásával alkalmazzuk. Az Arborétum-beli Kincses-parkban egy sétával, játékkal, futóversennyel tettük élővé.

Az októberi őszi szünetben kirándultunk a Gyöngy forráshoz, közös ebédfőzéssel tettük kellemessé a szép őszi napokat, kreatív foglalkozáson Halloween-jelmezeket, álarcokat készítettünk, majd a hét végén termésekből, szép őszi növényekből koszorúkat készítettünk.

Novemberben ismét nagy lelkesedéssel készültünk a **Generációs Táncra**. A pécsi Kacaj együttes Kék ibolya című számára készült a koreográfia, ill. A Pál utcai fiúk című musical *Mi vagyunk a grund című dalára* – a gyerekek választása alapján. Ráhangolódás közben megnéztük a filmet és beszélgettünk a történetről, azonosultunk a szereplőkkel, akiket megjelentettünk. **2024-ben is élőben, a „Kaptár” otthonos, modern színpadán adhattuk elő műsorunkat és élvezhettük a többi intézmény előadását.** A december hagyományosan az **Advent és a karácsonyra** való felkészülés jegyében telt számos színes programmal: mikulásjárás, adventi koszorú-készítés, esténként ünnepre hangolódó gyertyagyújtás énekkel és mézeskalácssütéssel. Idén is vendégeink voltak a Kazinczy szakközépiskola diákjai, tanárai bensőséges adventi műsorukkal, a gyerekekkel közös körjátékukkal, adományaikkal. A Segítség és Barátság Egyesület műsorát és kreatív foglalkozását élvezhették lakóink, idén is színesítve a Pécssett tanuló japán, kínai diákok kvízével, zenéjével. 2024-ben ismét mesejátékkal készültünk a karácsonyra: **Móra Ferenc: A didergő király** című meséjét dolgoztuk át, melyet látványos díszletekkel, jelmezekkel, hosszas próbafolyamattal és ismét jól sikerült előadással tettünk emlékezetessé lakóink és dolgozóink szereplésével.

Tárgyi, személyi feltételek

Az intézményben 13 önálló lakrész, 1 közös konyha, 2 fürdőszoba, 1 játszószoza, 1 társalgó helyiség áll a lakók rendelkezésére. A lakrészek mini-konyhát, ágyakat, székeket, asztalokat, szekrényeket és mosdót tartalmaznak.

A normatíva korlátai és az amortizáció folyamatosan nehéz helyzet elé állítja a fenntartókat, de ennek ellenére rendszeresek az Otthon állagmegóvását, komfortosítását szolgáló fejlesztések:

energetikai korszerűsítés – erkélyek beépítésével alapterület-növelés, teljes körű fürdőfelújítás, számítógép-csere, 8 szobában burkolatcsere és minikonyha-felújítás, tároló bútorok beépítése, festés.

Fenntartónk továbbá jelentős forrásokat áldoz évről évre a kártevőirtásra, mely a családok gyakori fluktuációja miatt újra és újra megoldandó problémát okoz.

Szakmai létszámunk: 1 fő intézményvezető, 2 fő családgondozó és 4 fő szakgondozó főállású dolgozók. Heti 5 órában pszichológiai és jogi tanácsadást biztosítunk lakóink számára.

A 2024-es év statisztikai adatai

2024-ben összesen 15 858 gondozási napot tartottunk nyilván, ami 1218 plusz ellátási napot, 108 %-os kihasználtságot jelent.

Egész évben kiemelkedően sok volt a jelentkező, új jelenségként a nyári időszakban is, nemcsak a fűtési szezonban. A tovább növekvő megélhetési és rezsiköltségek és az infláció állhatnak a háttérben. Több egyedülálló sokgyermekes anya is menedéket lelt intézményünkben.

Főként a fenti okok miatt intézményünk ez évben is magas kihasználtsággal működött.

A Kistérségi Családok Átmeneti Otthona így a korábbi évekhez hasonlóan továbbra is lényeges szerepet lát el a kistérségi gyermekjóléti alapellátásban a veszélyeztetett gyerekek saját családjukban történő nevelése érdekében, ill. a pusztán anyagi okból történő kiemelés megelőzése tekintetében.

- 2024. évben 15 új családot vettünk ellátásba, előző évben már 16 család került gondozásba, az év során összesen 31 család.

A 31 családból 10 teljes család,

- 18 anya gyermekeivel,
- 2 egyedülálló várandós anyánk volt.
- egyedülálló apa gondozottunk ez évben 1 volt,
- összesen 88 főt gondoztunk, 2023-ban 97, 2022-ben 86 főt ebből: 50 gyermek, 31 anya, 7 apa.

Családjaink ebben az évben zömében Komlóra kérték felvételüket, ill. egy családuknak ligeti, egy pedig hosszúhetényi volt.

- 2024-ben 21 család költözött el intézményünkbe, tavaly 20.
- Közülük 1 család albérletbe ment, 19 család családtaghoz, ill. családok átmeneti otthonába, Albértek Házába költözött, 1 anya bérleti jogunkkal szociális bérlakásba költözhetett.

Továbbképzés és szakmai kapcsolatok

Munkatársaink folyamatos szakmai felkészültségéről az intézményvezető gondoskodik: Évente továbbképzési tervet készít (és gondoskodik arról, hogy a dolgozó ennek meg is tudjon felelni) annak érdekében, hogy a szakmai tudás felfrissüljön, valamint a továbbképzési kötelezettségnek a dolgozók eleget tegyenek.

2022-ben munkatársaink maradéktalanul befejezték továbbképzési kötelezettségüket erre a továbbképzési időszakra. Az új továbbképzési időszak kezdetével, mely 2026-ig tart, lehetőség szerint továbbra is térítésmentes képzéseket célzunk meg,

2023. december 04-én szakmai ellenőrzés zajlott le, melyet a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Szociális és Gyámügyi Osztálya folytatott. Ennek során alapidokumentációk módosítására, pótlására került sor: a törvényes, szakmailag megalapozott működés és a tárgyi feltételek biztosítottak.

Tapasztalataink szerint a segítő munka akkor hatékony és eredményes, ha a kliens érdekében minél szélesebb körű a szakemberek közti együttműködés. Ebben az 1997. évi XXXI. Tv. 17. §-a segíti a munkánkat.

Intézményünk esettől és problémától függően a törvényben felsorolt intézményekkel és hatóságokkal ellátottjaink érdekében felveszi a kapcsolatot a jelzőrendszer minden tagjával.

Leggyakrabban az alábbiakkal dolgozunk együtt.:

- **A családok lakóhelye szerinti önkormányzatok**

Az együttműködés során hatékony segítséget nyújthatnak a családok helyzetének rendezésében.

- **Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat**

Közreműködik az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében.

- **Gyermekorvosok**

- **Védőnői hálózat**

A jelzőrendszer fontos tagja. Folyamatos bepillantást nyernek a családok mindennapi életébe. Ezen keresztül feltárják az esetleges veszélyeztető körülményeket, megteszik jelzésüket a gyermekvédelmi alapellátásnak.

Emellett részt vesznek egészségfejlesztési programok szervezésében, lebonyolításában, intézményünkben.

- **Oktatási-nevelési intézmények pedagógusai**

- Konkrét eset kapcsán **gyermekvédelmi gyámmal.**

- **Járási Gyámhivatal**

- Az ország több **Családok Átmeneti Otthonával** tartjuk a kapcsolatot a gondozási esetek kapcsán. Férőhelyekről való érdeklődés, kigondozás esetében.

Támogatói kapcsolatrendszer

Intézményünk küldetésével azonosuló támogatóink adományaikkal segíteni tudják a teljes körű ellátás biztosítását.

Támogatóink köre 2024-ben:

- Komló Város Polgármestere (tartós élelmiszer)
- Katolikus Caritas, Komló (élelmiszer, bútor, szállítás)
- Fidelitas (élelmiszer, édesség)
- Nemzetközi Segítség és Barátság Egyesület (élelmiszer, programszervezés)
- BMSZC (Kazinczy) Komlói Technikum Szakképző Iskola és Kollégium tanárai, diákjai (műsor, ruhák, gyermekjátékok, könyvek)

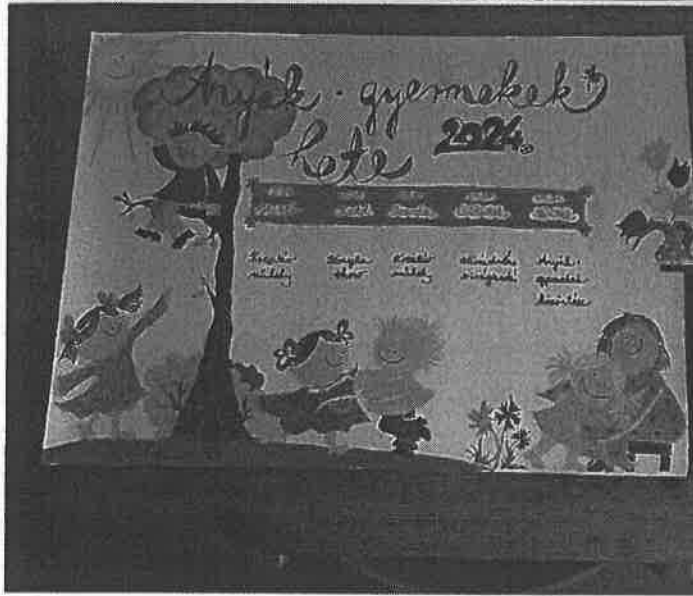
- Nagycsaládosok Egyesületének Komlói Szervezete (ruhák, használati tárgyak, élelmiszer, fertőtlenítő és mosószerek)
- Kecskésné Németh Eszter -védőnő (csecsemőgondozási eszközök, ruhák közvetítése, adományozása)
- Komlói anonim magánszemélyek (játékok, édesség, felnőtt és gyermekruhák, lábbelik, háztartási gépek, bútorok).

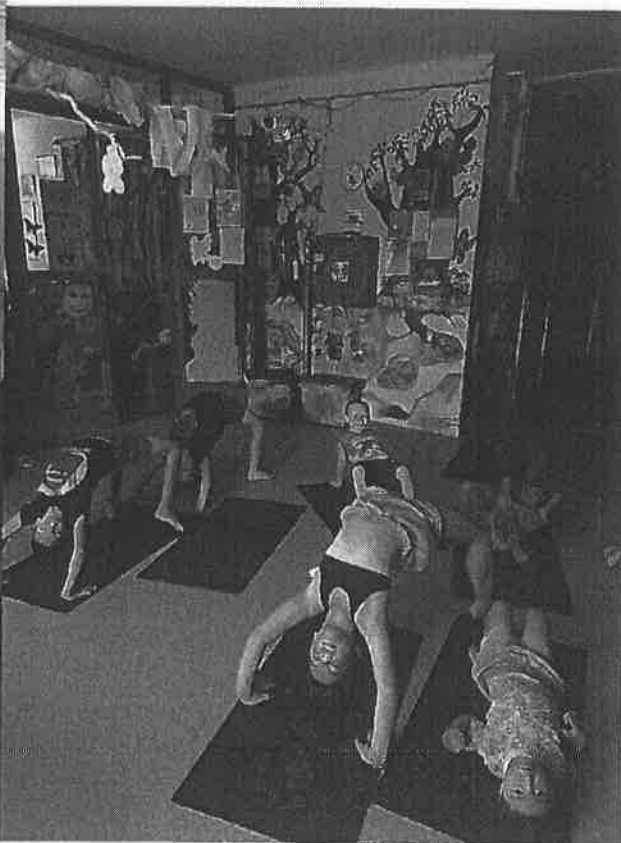
A támogató anonim magánszemélyek száma 2024-ben is egyre nőtt. Segítőkész adományozóink közösségi formában is gyűjtöttek számunkra szükséges eszközöket, élelmiszereket (gyermekruhák, bútorok, textíliák, játékok, élelmiszer), ill. egyénileg is eljuttatták adományaikat, amit ezúton is köszönünk.

Komló, 2024.03.14.

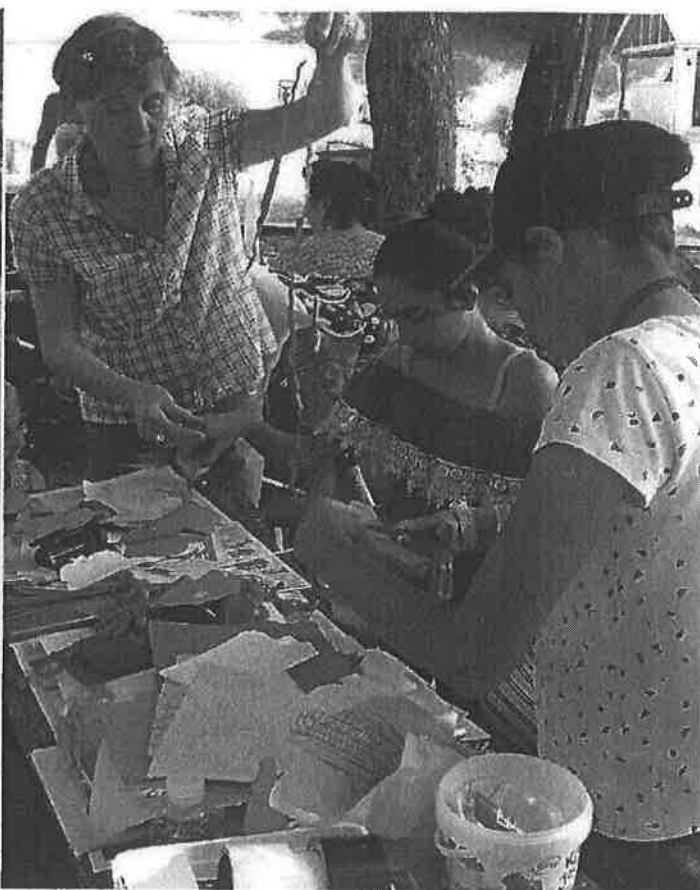
Otthonunk élete képekben 2024.

2.sz.Melléklet

Rendszeres programjaink:

reintegráció, készségfejlesztés, önismeret és kultúra

Az egyéni esetkezelések mellett a szociális munka egyéb módszereit is alkalmazzuk: a csoportos és közösségi modellt is gyakran használjuk javító és fejlődést segítő szándékkal.

Munkatársaimmal együtt fő mozgatórugói vagyunk az intézményen belüli közösségi élet szervezésének, a családi és társadalmi kapcsolatok ápolásának. Munkánk során arra törekszünk, hogy a családok egyre inkább önállóvá váljanak ezen a téren is.

Munkamódszerünket továbbra is a példamutatás, a szeretet, a segítő beszélgetések, tanácsok és a mentális gondozás jellemzi.

A modellek alkalmazásával a **közösségi érzés, empátia, együttműködés, kommunikáció mintái készség szintre fejlődhetnek.** Jó példa erre a hétfőnként rendszeresen megtartott Heti Fórumunk, mely teret ad a közösséget érintő problémák megvitatásának, orvoslásának. Lehetőség nyílik a kulturált önérvényesítés és párbeszéd gyakorlására, a közösség előtti megnyilvánulásra. A felnőtteknél is

jellemzően alacsony szintű az önkifejezési készség, a fegyelem, önfegyelem, mások tiszteletének képessége.

Különös figyelmet fordítunk az alapvető Illemszabályok, köszönési formák, társas érintkezés szabályainak elsajátítására, hiszen ezek nem épültek be gyermekkorban. Így a gyermekeknek sem tudnak példát mutatni e téren.

Foglalkozások, szabadidős programok

Napi rendszerességűek a családok, gyermekek részére szervezett programjaink pl. a kézügyességet fejlesztő kézműves foglalkozások, főzési ismereteket bővítő kuktaklub, a mozgáskultúrát javító tánc-próbák, a szabálykövetést tanító rendszeres társasjátékok, sport rendezvények. Heti rendszerességgel működik baba-mama klubunk, és a kismamajóga.

A zene és tánc eszközével főleg az érzelmi nevelés a célunk, aminek segítségével oldódnak a feszültségek, a közösség összetartó ereje is mérhető. Az önbiáalom növelése terén is fejlődés tapasztalható általa, hiszen megnyit lezárt és elfojtott területeket. Tágítja a határokat, felszínre hozza az eddig nem ismert képességeket is. A művészetterápia alkalmazása különösen az érzelmileg

többszörösen sérült lakóink számára hatékony módszer. A dia-és filmvetítések a foglalkozások tematikájához kapcsolódnak. Tánccs-zenés délutánokat rendezünk, a közös éneklés élményét az általunk *Öröm-énekek* titulált programunkon éljük meg, mely nagy népszerűségnek örvend.

2019-ben új programjaként vezettük be a példamutató életutakat bejárt nehézsorsú volt lakóinkkal, sorsitársakkal folytatott beszélgetéseket.

A címe: „Járom az utam. „A célok kijelölésére, az akadályokkal való megküzdésre motiválnak ezek a találkozások.

Ezzel a programunkkal is a testi-lelki egyensúly elérésére, megtartására törekszünk, új ismereteket közvetítünk, képességeket javítunk lakóink személyiségének kiteljesedése érdekében.

Egyre nagyobb teret kapnak a gondozónőink által szervezett és vezetett foglalkozások. Szülői-anyai mintát közvetítenek, példát mutatnak a gyermekkel való foglalkozásban, gondoskodásban.

Sokszor szembesülünk a lakóink szocializációja során elszenvedett hiányokkal a személyi és környezeti higiéniát illetően.

Folyamatosan nagy hangsúlyt fektetünk a személyes lakóterek tisztántartására, a rendezettség, otthonossá tételére – CSAO-nagytakarításokat tartunk. *Gyereksarkokat* alakítottunk ki a szülőikkel, mely magában foglalta a mese-jeleneteket ábrázoló falfestést és játszószőnyegek elhelyezését. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők a gyermekeiket is vonják be a takarításba, tanítsák meg számukra a rend alapjait.

Mindennapos a munkatársak környezettudatos viselkedése, mely mintaként szolgálhat a lakók számára.

A természet szeretetére és védelmére ösztönöztük a felnőtteket és a gyerekeket egyaránt a nyári közös kirándulásokkal, sétákkal, a közeli sportpályán csapatjátékokkal. Megismerkedtünk a lakóhelyünk állat és növényvilágával is.

Napi vagy heti rendszerességű fejlesztő programjaink

- *A gyermekekkel rendszerint korcsoportok szerint foglalkoztunk heti tematika alapján:*

Délelőttönként a kisbábás anyukákkal ölbeli játékokat és a babával való szeretetteljes foglalkozás technikáit, mondókákat, dalokat tanítunk, a bölcsődés korúaknál mozgáskoordináció, beszéd- és készségfejlesztés zajlik. A szülőket a gyermekekkel való helyes, képességeiknek, koruknak megfelelő foglalkozásra tanítjuk. Ezt kiegészítve a védőnők vezetésével a csecsemők és kisgyermek helyes táplálását, valamint az ételek elkészítését tanulhatták meg a fiatal anyukák.

- A délutánok az óvodás és az iskolás gyermekek számára szervezett rendszeres foglalkozásokkal telnek: az iskolásoknak immár évek óta **intenzív, személyre szabott felzárkóztató foglalkozásokat** szervezünk a képességeik felmérése után. Fontos tapasztalatunk, hogy gyermekeink nagy mértékben igénylik a személyes, értő figyelemre alapuló „egyéni percekét”, mindennapjaik eseményeit előszeretettel osztják meg velünk, tanácsot kérnek, foglalkoztatást várnak...A szülőket is szeretnénk felkészíteni erre a kihívásra, gyermekeik érzelmi igényeinek kielégítésére azáltal, hogy Heti Fórumunkon pszichológusunk interaktív előadás-sorozatát tart a gyermeknevelés problematikáját érintő legfontosabb kérdésekben : pl. az érett személyiség ismérvei, korlátok kijelölése a gyermeknevelésben, a szeretetteljes szülői magatartás , a technikai eszközök és mindennapjaink....

Az óvodások számára mozgás-, beszéd- és kommunikációfejlesztő foglalkozásokat tartunk Játékos formában pl. zenés torna, mese- és bábjátékok, népi játékok, dalos foglalkozások, vers és mondóka-tanulás, memóriafejlesztés keretében. A finom-motorika és a kreativitás fejlesztésére kézműves-foglalkozásokat szervezünk. Foglalkozásaink jellegét mindig meghatározza az aktuális ünnepre való felkészülés és az évszak jellege. Jó időben foglalkozásainknak az intézmény játszótere és a környékbeli zöld területek is teret adnak.

